

Program för ekologisk hållbar utveckling LundaEko 2021-2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens miljö- och hälsoutskott föreslår
kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

- att anta Lunds program för ekologisk hållbar utveckling LundaEko 2021-2030
- att energiplanens övergripande mål till 2020, 2030 och 2050 ersätts med målet för det prioriterat område 3 Klimat och energi samt delmål 3.1. i LundaEko 2021-2030
- att kommunstyrelsen får i uppdrag att se över vilka relaterade styrdokument (som planer, handlingsplaner, strategier och riktlinjer) som behöver aktualiseras/revideras med anledning av det beslutade programmet LundaEko 2021-2030.

Sammanfattning

LundaEko 2021-2030 är ett kommunövergripande styrdokument som svarar på frågan vad som ska uppnås, anger en gemensam riktning för arbetet och lägger fast de långsiktiga prioriteringarna. Programmet syftar till att skapa ett resurseffektivt samhälle där ekosystemen och dess funktioner långsiktigt bibehålls och planetens gränser inte överskrids.

Kommunstyrelsen beslutade den 3 april 2019, § 80, att ge kommunkontoret i uppdrag att revidera Lunds program för ekologisk hållbar utveckling 2014-2020, LundaEko II. Kommunkontoret har under 2020 tillsammans med kommunens förvaltningar och bolag tagit fram ett nytt förslag på Lunds kommuns program för ekologiskt hållbar utveckling: LundaEko 2021-2030.

I september 2020 beslutade kommunstyrelsens miljö- och hälsoutskott att remittera reviderat förslag på LundaEko till nämnder, styrelser, rådgivande organ och bolag för yttrande. Över 700 synpunkter har inkommit. Utöver detta så har Lunds klimatpolitiska råd i sin rapport för 2021 granskat kommunens

2021-05-05

Diarienummer

KS 2019/0202

förslag på nya klimatmål i LundaEko. Ett nytt förslag till program har därefter utarbetats utifrån inkomna synpunkter.

Underlag för beslutet

- Kommunkontorets tjänsteskrivelse 2021-05-05, Program för ekologisk hållbar utveckling LundaEko
- Program för ekologisk hållbar utveckling LundaEko 2021-2030 – daterat 2020-05-05 slutversion
- Bilaga indikatorer
- Behandling av remissvar LundaEko 2021-2030 2021-05-05
- Klimatpolitiska rådets rapport 2020
- Samtliga svar på remiss av förslag till nytt Lunds Program för ekologiskt hållbar utveckling 2021-2030
- Energiplan KF 2020-10-30 §24

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade 3 april 2019, § 80, att ge kommunkontoret i uppdrag att revidera Lunds program för ekologisk hållbar utveckling 2014–2020, LundaEko II. Kommunkontoret har under 2020 tillsammans med förvaltningar och bolag tagit fram ett nytt förslag på Lunds kommuns program för ekologiskt hållbar utveckling, LundaEko 2021–2030.

I september 2020 beslutade kommunstyrelsens miljö- och hälsoutskott att remittera reviderat förslag på LundaEko till nämnder, styrelser, rådgivande organ och bolag. För medborgare och organisationer, gavs möjlighet att ge synpunkter via en digital remisstjänst, utställning på bibliotek med möjlighet att lämna skriftliga kommentarer samt via digitala dialogmöten. Ett nytt förslag till program har under våren 2021 utarbetats utifrån inkomna synpunkter.

Föredragning

LundaEko 2021–2030 är ett kommunövergripande styrdokument som svarar på frågan vad som ska uppnås, och lägger fast de långsiktiga prioriteringarna. LundaEko omfattar både den kommunala organisationen (kommunkoncernen) och Lund som geografiskt område och bygger på Agenda 2030 och Sveriges miljökvalitetsmål. Programmet syftar till att skapa ett resurseffektivt samhälle där ekosystemen och dess funktioner långsiktigt bibehålls och planetens gränser inte överskrids.

2021-05-05

Diarienummer

KS 2019/0202

LundaEko har sex prioriterade områden:

1. konsumtion och produktion,
2. miljö och hälsofarliga ämnen,
3. klimat och energi,
4. boende och närmiljö,
5. biologisk mångfald och ekosystemtjänster,
6. yt- och grundvatten.

Inom varje prioriterat område finns ett mål. Målet är övergripande och vänder sig till kommunkoncernen samt till alla som bor och verkar i kommunen. Under det övergripande målet finns delmål. Delmålen följs upp genom indikatorer som finns beskrivna i bilaga 1. Indikatorerna kommer under programtiden att uppdateras och kompletteras vid behov och bifogas ärendet som information.

För respektive delmål i programmet anges vilka nämnder och styrelser som är ansvariga för arbetet med att uppnå delmålet. När flera nämnder eller styrelse anges som ansvariga för ett delmål krävs en samordning. Kommunens reglemente utgör utgångspunkten för nämndernas ansvar. I de fall där samordningsansvaret inte står angivet i kommunens reglemente faller samordningsansvaret alltid tillbaka på kommunstyrelsen, till annat beslut har fattats.

I programmet anges att kommunkoncernen har olika grad av rådighet för att kunna nå målen. Majoriteten av delmålen kräver samverkan utanför kommunen.

Förändringar och ambitionshöjningar från LundaEko II

Den 27 augusti 2020 beslutade Lunds kommunfullmäktige Lunds Policy för hållbar utveckling. LundaEko 2021-2030, liksom program för social hållbarhet 2020-2030 är två viktiga styrdokument för att uppnå policyn. Policyn stärker arbetet med hållbarhet och bidrar till att programmen på ett tydligare sätt än tidigare har arbetats ihop.

Förslag på nya LundaEko genomsyras av samverkan och majoriteten av mål och delmål i programmet ska uppnås genom att flera samhällsaktörer agerar tillsammans. Olika typer av samverkansinitiativ behöver därför utvecklas med näringsliv, forskningen och civilsamhället. Lunds kommunkoncern behöver fortsätta att ta en aktiv roll i denna samverkan, innovation och det kunskapsutbyte som behövs. Engagera flera, som tidigare var ett eget prioriterat område i LundaEko II, hanteras nu övergripande för programmet genom Policy för hållbar utveckling.

2021-05-05

Diarienummer

KS 2019/0202

Genom LundaEko 2021–2030 höjs ambitionsnivån för kommunens arbete med ekologisk hållbarhet inom en rad områden, jämfört med tidigare program.

Programmet styr tydligare mot ett klimatneutralt Lund 2030 genom ett nytt övergripande klimatmål och nya delmål för kolinlagring samt minskade utsläpp från transportsektorn. Kommunens koldioxidbudget säkerställer att klimatmålen sätts på vetenskapliga grunder och är tillräckliga för nå Parisavtalets mål.

Klimatanpassning och minskade utsläpp av växthusgaser har sammanförts till ett gemensamt prioriterade område för att öka möjligheterna att hantera synergieffekter inom klimatområdet.

Programmet tar också ett större grepp kring konsumtion och produktionsfrågor genom att föreslå mål för gröna investeringar, hållbar livsmedelsproduktion och cirkulära affärsmodeller. Delmålet om mat och måltider har ett bredare hållbarhetsperspektiv än tidigare. Konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser hanteras vidare i programmet genom nya delmål varav ett är specifikt inriktat på klimatneutralt byggande och anläggningsarbete.

Inom biologisk mångfald och ekosystemtjänster förtydligas arbetet mot invasiva främmande arter med ett nytt delmål.

LundaEko 2021-2030 har ett välutvecklat system för styrning för att säkerställa programmets genomförande. Kopplat till LundaEko finns flera relaterade styrdokument, så som planer, handlingsplaner, och strategier som efter hand behöver revideras och aktualiseras baserat på programmet. När det gäller energiplanen (antagen av kommunfullmäktige KF 2020-10-30 §24) så behöver övergripande mål till 2020, 2030 och 2050, i den nuvarande planen, ersättas med de nya, skärpta, målen i LundaEko 2021–2030. Vid framtagande av energiplanen pågick revideringen av LundaEko. Åtgärderna i energiplanen är nyligen beslutade och bedöms inte behöva revideras. Måländringen i LundaEko 2021-2030 innebär att ambitionsnivån höjs för åtgärderna.

Beredning

Kommunkontoret har tagit emot inkomna synpunkter på LundaEko, sammanfattat synpunkterna samt ger i dokumentet "Behandling av remissvar Lunds program för ekologisk hållbar utveckling LundaEko 2021–2030" förslag på hur synpunkter ska hanteras. Sammantaget har 10 nämnder, 9 bolag, 12 organisationer, 3 kommuner och 13 privatpersoner inkommit med sammanlagt över 700 synpunkter. Utöver detta så har Lunds klimatpolitiska råd i sin rapport för 2021 granskat kommunens förslag på nya klimatmål i programmet.

2021-05-05

Diarienummer

KS 2019/0202

Övergripande synpunkter

Majoriteten av remissvaren är positiva till förslag på program och framhåller det som ett angeläget styrande dokument för Lunds kommun. För mer information kring synpunkter och kommunkontorets bedömning och förslag se "Behandling av remissvar Lunds program för ekologisk hållbar utveckling LundaEko 2021-2030".

Barnets bästa

Ärendet berör barn. I revideringen utgör barnperspektivet en mycket viktig del. Det övergripande målet för svensk miljöpolitiken, och grunden i de svenska miljökvalitetsmålen, är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Ekonomiska konsekvenser

Lunds program för ekologisk hållbar utveckling innehåller de övergripande målsättningarna för kommunens miljöarbete. Arbetet för att uppnå LundaEkos mål kommer att innebära kostnader, men med syfte att uppnå långsiktiga samhällsekonomiska vinster och resurseffektivitet.

I genomförandefasen av LundaEko ska kostnadseffektiva miljöåtgärder tas fram, vilket innebär att uppsatta miljömål nås till lägsta möjliga kostnad för samhället. Övergripande åtgärder för att nå målen tas fram i handlingsplaner som till exempel energiplan, avfallsplan och kemikalieplan. Åtgärder kan också tas fram inom förvaltningarnas miljöledningsarbete. Prioriteringar, vägval och aktiviteter kopplas till den årliga EVP-processen.

Christoffer Nilsson
Kommundirektör

Vesna Casitovski
Kanslichef

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Nämnder, styrelser och bolag

För kännedom:
kommunkontoret